

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ПРОВІДНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ
ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО СТРЕСУ

С.Ю. Макаров

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

physiology@vnmue.edu.ua

В ході досліджень здійснена психофізіологічна оцінка закономірностей формування провідних особливостей особистості студентів, що навчаються в закладі вищої медичної освіти, в умовах передекзаменаційного та екзаменаційного стресу. Встановлено, що дані оцінки ситуативної тривожності засвідчують суттєве зростання ступеня вираження її показників впродовж періоду підготовки до екзаменаційних випробувань. Значно більш стабільний характер властивий для показників особистісної тривожності, рівень якої в динаміці передекзаменаційного періоду лише дещо збільшувався. Під час оцінки показників агресивних проявів особистості спостерігався стабільний їх характер, звертало на себе увагу лише суттєве зростання рівня роздратованості та певне збільшення рівня фізичної і непрямой агресії, підозрілості і “почуття образи” – у дівчат, та суттєве зростання рівня вербальної агресії і певне збільшення показників “почуття образи” і “почуття провини” – у юнаків. Під час аналізу характеристик механізмів психологічного захисту виявлений стабільний характер показників, які визначали ступінь їх вираження, хоч і звертали на себе увагу тенденції, що полягали у збільшенні в динаміці періоду підготовки до екзаменаційної сесії ступеня вираження показників таких механізмів психологічного захисту, як заміщення, заперечення, компенсація, гіперкомпенсація і раціоналізація (у дівчат), заміщення, заперечення, компенсація і гіперкомпенсація (у юнаків). Найбільш негативні дані реєструвались під час визначення показників за такими механізмами психологічного захисту, як проекція ($p < 0,001$) у студенток, та витіснення ($p < 0,05$) у студентів, тобто за саме тими механізмами психологічного захисту, які прийнято вважати найнесприятливішими з прогностичної точки зору.